

Lausuntopyyntö ehdotuksesta yhtenäisten hoidon perusteiden jatkuvan ylläpidon toimintamalliksi

Johdanto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos pyytää lausuntoa ehdotuksesta yhtenäisten hoidon perusteiden jatkuvan ylläpidon toimintamalliksi. Ehdotus liittyy Yhtenäiset hoidon perusteet -projektiin, joka perustuu sosiaali- ja terveysministeriön THL:lle antamaan toimeksiantoon. Projektissa valmistellaan toimintamalli perusteiden ajantasaiselle, koordinoitulle ja yhdenmukaiselle ylläpidolle.

Ehdotus yhtenäisten hoidon perusteiden jatkuvan ylläpidon toimintamalliksi sisältää kuvauksen siitä, miten hoidon perusteiden ohjaukseen, laatimiseen, seurantaan ja arviointiin liittyviä tehtäviä toteutetaan käytännössä. Ehdotuksessa täsmennetään eri toimijoiden rooleja sekä kuvataan perusteiden jatkuvan ylläpidon edellyttämä toimintamalli ja prosessit.

Lausuntopyyntö on suunnattu hyvinvointialueille, erikoisalayhdistyksille ja muille keskeisille toimijoille.

Tausta

Terveydenhuoltolain 7 § mukaisten yhtenäisten hoidon perusteiden tarkoituksena on tukea yhdenvertaista hoitoon pääsyä ja hoidon toteuttamista koko maassa. Perusteiden toimeenpano ja ylläpito vaihtelevat kuitenkin erikoisalojen ja hyvinvointialueiden välillä, ja perusteiden päivittämiseen ei ole ollut vakiintunutta prosessia.

Päivitystyön taustalla on tarve ajantasaistaa hoidon perusteet vastaamaan nykyistä lainsäädäntöä, palvelujärjestelmän rakenteita, toimintaympäristön muutoksia sekä terveydenhuollon käytännön tarpeita. Samalla on tarpeen selkeyttää eri toimijoiden rooleja hoidon perusteiden laadinnassa, päivittämisessä ja ylläpidossa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on toimeksiantanut Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle Yhtenäiset hoidon perusteet -projektin. Projektin tavoitteena on luoda pysyvä toimintamalli perusteiden jatkuvalla ylläpidolla, tehdä selvitys perusteille sopivasta julkaisualustasta ja käynnistää erikoisalakohorttien perusteiden päivitys.

Tavoitteet

Ehdotuksen tavoitteena on luoda yhtenäisten hoidon perusteiden päivittämiseksi selkeä ja toimiva jatkuvan ylläpidon toimintamalli, joka tukee yhdenvertaista hoidon toteuttamista sekä ajantasaista, vaikuttavaa ja koordinoitua perusteiden ylläpitoa. Mallilla vastataan nykytilan haasteisiin, sillä perusteiden päivittämiseksi ei ole ollut vakiintunutta prosessia.

Toimintamallilla varmistetaan, että perusteet pysyvät ajantasaisina, niitä sovelletaan yhdenmukaisesti ja niiden päivittäminen perustuu parhaaseen saatavilla olevaan tietoon ja noudattaa palveluvalikoiman periaatteita. Samalla selkeytetään eri toimijoiden rooleja hoidon perusteiden laadinnassa, päivittämisessä ja ylläpidossa sekä vahvistetaan hyvinvointialueiden ja erikoisalojen välistä vuoropuhelua yhteisistä kansallisista tavoitteista. Lisäksi toimintamalli mahdollistaa erikoisalojen asiantuntemuksen systemaattisen hyödyntämisen.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi).

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@stm.fi tai postitse osoitteeseen

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
PL 30
00271 Helsinki

Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero THL/3294/4.00.00/2026.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan 31.8.2026 mennessä.

Valmistelijat

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antaa:
Sara Launio, ylilääkäri, THL, sara.launio@thl.fi
Ulla Harjunmaa, ylilääkäri, THL, ulla.harjunmaa@thl.fi

Liitteet:

[Saatekirje_Ehdotus yhtenäisten hoidon perusteiden jatkuvan ylläpidon toimintamalliksi.pdf](#)

[Ehdotus yhtenäisten hoidon perusteiden jatkuvan ylläpidon toimintamalliksi 30.6.2026.pdf](#)

[Taustamuistio_Ehdotus yhtenäisten hoidon perusteiden jatkuvan ylläpidon toimintamalliksi .pdf](#)

Jakelu:

Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uusimaan hyvinvointialue
Kymenlaakson hyvinvointialue
Käypä hoito -toimitus
Lapin hyvinvointialue
Lupa- ja valvontavirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Palveluvalikoimaneuvosto
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Satakunnan hyvinvointialue
Suomalainen lääkäriseura Duodecim
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue

1. Toimintamallin kokonaisuus

1.1 Miten arvioitte esitettyä jatkuvan ylläpidon toimintamallin kokonaisuutta?

Onko malli selkeä, tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen?

Mitkä ovat esitetyn toimintamallin keskeiset vahvuudet ja mitkä kohdat edellyttävät mielestänne jatkokehittämistä?

2. Vastuut ja roolit

2.1 Onko esitetty vastuunjako STM:n, THL:n ja hyvinvointialueiden välillä selkeä?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Perustelut

2.2 Onko STM:n, THL:n sekä YHP-johtoryhmän rooli ja keskinäinen työnjako tarkoituksenmukainen?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Perustelut

2.3 Tukeeko esitetty toimintamalli hyvinvointialueiden mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa perusteiden ylläpitoon?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Perustelut

2.4 Pidätkö ratkaisua erikoisalojen järjestäytymisestä yliopistollisten hyvinvointialueiden virkavastuullisten toimijoiden kautta tarkoituksenmukaisena?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Perustelu

2.5 Onko muut keskeiset sidosryhmät huomioitu esityksessä riittävällä tavalla?

3. Prosessit ja päivityssykli

3.1 Onko esitetty päivitysprosessi (vaiheet, aikataulut, menettelyt) mielestänne toimiva?

- Kyllä
- Ei

Perustelu

4. Julkaisualustan toimivuus

4.1 Millaisia odotuksia teillä on yhtenäisten hoidon perusteiden julkaisualustalle?

4.2 Mihin kansallisiin ohjausvälineisiin tai tietojärjestelmiin julkaisualustan tulisi integroitua?

5. Toimintamallin vaikutukset

5.1 Miten arvioitte toimintamallin vaikutuksia hoitoon pääsyn ja hoidon yhdenvertaisuuden toteutumiseen?

5.2 Millaisia vaikutuksia mallilla on organisaationne toimintaan, resursseihin ja prosesseihin?

6. Toimeenpanon edellytykset

6.1 Mitä edellytyksiä (resurssointi, tukitoimet) tarvitaan, jotta toimintamalli voidaan ottaa käyttöön sujuvasti?

7. Muut kommentit

7.1 Onko teillä muita huomioita, kehittämis ehdotuksia tai näkökulmia, jotka tulisi ottaa huomioon ennen mallin viimeistelyä?

Launio Sara
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

Lautala Emma
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL